

*Uputstva za rad u aplikaciji **COBISS Lib***

Priručnik za korisnike

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informacijske sisteme in informacijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

Sadržaj

Sadržaj	2
Uputstva za rad u aplikaciji COBISS Lib	3
1 Uvod	4
1.1 Prijava u COBISS Lib	4
1.2 Instalacija servisa COBISS DGW	4
1.3 Rad sa datotekama	5
2 Korisnički interfejs COBISS Lib	6
2.1 Glavni prozor COBISS Lib	6
2.2 Pretraživač	6
2.3 Editor	7
2.4 Pregledač	8
2.5 Segment Ispisi	9
2.6 Istorija	9
2.7 Prečice	9
3 Posebni prozori	10
3.1 Prozor Kartica	10
3.2 Izvoz podataka	10
3.3 Pretraživač Katalog	11
3.4 Prozor Kalendar u modelu izlaženja	11
4 Segment Podešavanja i administracija	13
4.1 Podešavanje prečica na tastaturi za izvođenje postupaka	13
5 Saveti za rad u COBISS Lib	14
6 Spisak prečica na tastaturi (hot keys) za izvođenje nekih postupaka	15
6.1 Prečice na tastaturi u glavnom prozoru COBISS Lib	15
6.2 Prečice na tastaturi u pretraživačima	15
6.3 Prečice na tastaturi u prozoru Kartica	15
7 Početak rada u COBISS Lib	16

1 Uvod

Nova generacija programa COBISS Lib je internet aplikacija sa istim funkcionalnostima koje ima i COBISS3, ali sa novim korisničkim interfejsom. Aplikacija radi u običnim internet pregledačima i može se koristiti na različitim uređajima, čak i na tabletima i mobilnim telefonima.

COBISS Cat je odvojena aplikacija. Više o njoj možete pročitati u uputstvima [Uputstva za rad u COBISS Cat](#).

⚠ Istovremeni rad u COBISS3 i COBISS Lib

Još neko vreme biće omogućen rad u COBISS3 i COBISS Lib, što znači da se promene i postupci koji su izvedeni u COBISS3 vide i u COBISS Lib i obratno.

Za prijavu u COBISS3 ili u COBISS Lib koristimo isto korisničko ime, ali u obe aplikacije ne možemo da se prijavimo istovremeno.

U nastavku su predstavljeni:

- prijava u COBISS Lib
 - instalacija servisa COBISS DGW
 - rad sa datotekama
- korisnički interfejs COBISS Lib
 - glavni prozor **COBISS Lib**
 - pretraživač
 - editor
 - pregledač
 - segment **Ispisi**
 - istorija
 - prečice
- posebno oblikovani prozori
 - prozor **Kartica**
 - izvoz podataka
 - pretraživač **Katalog**
 - prozor **Kalendar u modelu izlaženja**
- rad u segmentu **Podešavanja i administracija**
 - podešavanje dugmadi za brzo izvođenje postupaka
- saveti za rad u COBISS Lib
- opcija korišćenja prečica na tastaturi u pojedinačnim delovima interfejsa

1.1 Prijava u COBISS Lib

COBISS Lib je internet aplikacija. Uslov za rad su dobra veza sa internetskim i upotreba jednog od najčešćih korišćenih internet pregledača (npr. Chrome, Firefox, Edge...).

U aplikaciju COBISS Lib možemo da se prijavimo sa početne stranice na linku <https://sr.cobiss.net/bibliotekari-lat.htm> gde u odeljku **COBISS Lib** izaberemo opciju **Prijava u pravo okruženje**. Upišemo akronim ili naziv biblioteke, a onda sa padajućeg spiska izaberemo svoju biblioteku.

U COBISS Lib možemo da se prijavimo i tako što u internet pregledač upišemo internet adresu <https://cs.cobiss.net/lib/akronim/> gde kao akronim upišemo akronim svoje biblioteke, npr. za Mariborsku biblioteku s akronimom SIKMB internet adresa za prijavu glasi <https://cs.cobiss.net/lib/sikmb/>.

Nakon klika na link prikazat će se prozor za prijavu u COBISS Lib u koji upišemo korisničko ime i lozinku koji su isti kao i za rad u COBISS3:

Prozor za prijavu u COBISS Lib

Privilegije za rad su takođe iste kao i prilikom rada u COBISS3 pravom okruženju.

💡 Saveti

Prečicu za pristup aplikaciji COBISS Lib možemo da sačuvamo u omiljene, odnosno na radnu površinu (desktop) za brži pristup prijavi.

COBISS Lib je PWA aplikacija (Progressive Web Application) koja omogućava da se kao internet aplikacija instalira na uređaj klikom na ikonu za instalaciju aplikacije (Install app) u URL redu internet pregledača. Ovakvo instalirano aplikaciju možemo koristiti kao bilo koju drugu aplikaciju. U internet pregledaču Firefox ova opcija za sada nije dostupna.

Instalacija COBISS Lib kao aplikacije

⚠ Upozorenja

Dozvola za iskačuće prozore (pop-up) u COBISS Lib : Za izvođenje svih postupaka u aplikaciji COBISS Lib (npr. pripremu ispisa) u internet pregledaču **Firefox** treba obavezno omogućiti iskačuće prozore (eng. *pop-ups*) za internet adresu aplikacije COBISS Lib. U drugim internet pregledačima ovo podešavanje je povremeno potrebno nakon instalacije novih verzija internet pregledača; zavisi od osnovnih podešavanja internet pregledača.

Vreme neaktivnosti u COBISS Lib i automatska odjava : nakon sat vremena neaktivnosti u COBISS Lib biće automatski odjavljeni iz aplikacije.

1.2 Instalacija servisa COBISS DGW

Da biste koristili periferne uređaje, kao što su štampači, RFID ploče, fioka kase itd, biblioteka mora da instalira servis COBISS DGW. Ovaj servis omogućava komunikaciju između aplikacija COBISS Lib i perifernih uređaja.

U nastavku je pregled uređaja i usluga koje biblioteka koristi, odnosno nudi svojim korisnicima. Za svaku je u stupcu **SERVIS COBISS DGW** navedeno da li je instalacija obavezna ili ne.

USLUGA/OPREMA BIBLIOTEKE	SERVIS COBISS DGW	PARAMETAR U COBISS DGW	NAPOMENA
Štampači (nalepnice, ispisi, reversi/računi)	DA	/	Usputno štampanje reversa, računa, nalepnica, ispisa...
Čitači bar-kodova	NE		
Fiskalizacija računa	DA	Edit TaxSI	Instalacija sertifikata za fiskalnu kasu u COBISS DGW
Samо negotovinsko podmirivanje potraživanja van biblioteke	NE		
RFID uredaji – grada	DA	Manage Local Devices (RFID_book)	
RFID uredaji – članske karte	DA	Manage Local Devices (RFID_card)	
RFID – inventarisanje IZUM	DA	Manage Local Devices (RFID_book)	
Fioka kase	DA		
Table za potpisivanje	DA		
Bezbednosna vrata	NE		
Knjigomati	NE		
Paketomati	NE		
Štampanje/slanje/izvoz ili uvoz/čuvanje dokumenata i ispisa	DA	Primer postupaka: uvoz e-dokumenata, slanje računa u računovodstvo, izvoz podataka za nalepnici/RFID čip...	
Štampanje svih ispisa samo iz .pdf formata	NE		
VALÚ	DA	Edit Valú	Instalacija sertifikata i podešavanja za Valú u COBISS DGW
POS terminal	DA	Manage Local Devices (POS)	
Urbana	DA		

Postupak instalacije servisa COBISS DGW i uređivanje podešavanja opisani su u uputstvima [Instalacija i podešavanje servisa COBISS DGW](#).

⚠ Upozorenja

Na instalaciju servisa na radnu stanicu neophodna su administratorska prava. Za uređivanje pojedinačnih podešavanja u COBISS DGW administratorska prava nisu potrebna.

Servis COBISS DGW je na raspolaganju samo za operativni sistem Microsoft Windows. Servis ne može da se instalira na mobilne uređaje, stoga sa tih uređaja nije omogućeno neposredno štampanje, podmirivanje potraživanja itd.

Ako koristimo mrežne štampače ili server za štampanje, za prijavu u *Cobiss3JettyService* moramo da koristimo korisničko ime i lozinku domena. Ovo možemo da uredimo tokom instalacije servisa COBISS DGW u skladu sa uputstvima [Instalacija i podešavanje servisa COBISS DGW](#).

Instalacija servisa COBISS DGW i unutar servisa instalacija digitalnog sertifikata iz direktorijuma *C:\Cobiss3Files\cert* obavezna je ako je biblioteka obveznik za fiskalizaciju računa i ako želi da podmiruje potraživanja u COBISS Lib. Postupak je opisan u uputstvima [Instalacija i podešavanje servisa COBISS DGW](#).

Ako promenite podešavanja u servisu COBISS DGW (npr. instaliramo digitalni sertifikat za fiskalizaciju računa), neophodno je da se ponovo prijavimo u COBISS Lib.

1.3 Rad sa datotekama

Rad sa datotekama u aplikaciji COBISS Lib odvija se u skladu sa funkcionalnostima internet pregledača. Tako u postupcima u kojima nam je potrebna datoteka (npr. **Ažuriraj podatke o članovima – uvoz**), u prozoru **Izbor datoteke** dugmetom **Izaberi datoteku...** tu datoteku potražimo i sa lokacije na kojoj je sačuvana povučemo i pustimo u okvir predviđen za to.

U postupcima u kojima se kao rezultat kreiraju datoteke (npr. **Ažuriraj podatke o članovima – izvoz** ili opcijom **Izvezi u tekstualnu datoteku** u pretraživačima), odredujemo ili menjamo lokaciju čuvanja i upišemo naziv prenute datoteke, što zavisi od podešavanja internet pregledača. Podrazumevana lokacija za čuvanje datoteka je najčešće direktorijum *Preuzimanja*, tj. *Downloads*, a datoteka obično ima naziv koji nam je ponudila sama aplikacija tokom prenosa.

ⓘ Podešavanje internet pregledača da korisnik prilikom prenosa može da izabere lokaciju i upiše naziv datoteke

U podešavanjima internet pregledača potražimo opciju *Downloads*, tj. *Preuzimanja* i onda označimo funkcionalnost **Pre preuzimanja pitaj gde želim da sačuvam svaku datoteku**, tj. **Always ask you where to save files**.

⚠ Upozorenje

U postupcima u kojim koristimo datoteke preporučujemo opreznost, jer je najčešće reč o postupcima tokom kojih menjamo veću količinu podataka.

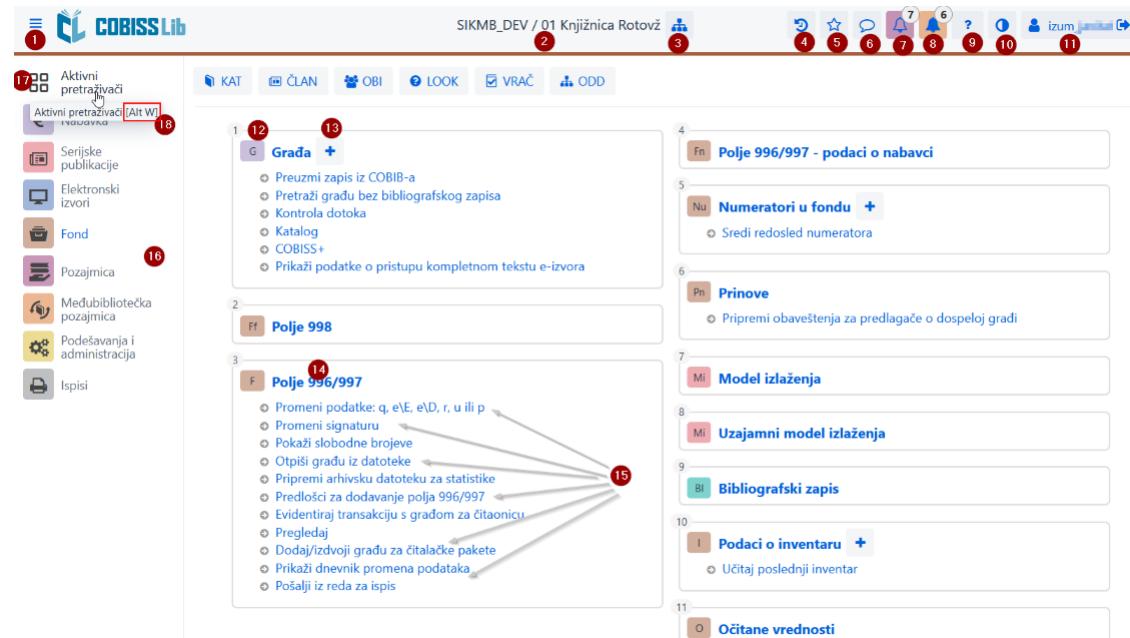
2 Korisnički interfejs COBISS Lib

Korisnički interfejs COBISS Lib sastavljuju sledeće komponente:

- glavni prozor **COBISS Lib**
- pretraživač
- editor
- pregledač

2.1 Glavni prozor COBISS Lib

Funkcionalnosti glavnog prozora **COBISS Lib** su sledeće:

Glavni prozor aplikacije COBISS Lib

1. Opcija prelaska na način prikaza preko celog ekrana
2. Prikaz informacije o bazi i odeljenju u koje smo prijavljeni
3. Izbor odeljenja i opcija promene odeljenja
4. Uvid u istoriju zapisa
5. Uvid u omiljene zapise
6. Uvid u poruke i obaveštenja sa informacijom o njihovom broju
7. Pristup mestu za obradu rezervacija sa podatkom o broju pristiglih rezervacija
8. Pristup mestu za praćenje zahteva za međubibliotečku pozajmicu (MP) s informacijom o broju pristiglih zahteva
9. Pomoć i informacije o aplikaciji COBISS Lib
10. Opcija promene teme (tamna/svetla)
11. Informacija o prijavljenom korisniku i ujedno dugme za odjavu iz aplikacije COBISS Lib
12. Naziv sadržinskog sklopa sa pripadajućom ikonom koja označava sklop
13. Opcija za dodavanje novog zapisa u izabrani sadržinski sklop
14. Klik na naziv sadržinskog sklopa za otvaranje pretraživača za izabrani sadržinski sklop
15. Naziv postupaka u sadržinskom sklopu. Pojedinačni postupak pokrećemo klikom na naziv postupka.
16. Deo prozora u kojem biramo segment aplikacije COBISS Lib. Ispisuju se samo oni segmenti za koje imamo dozvolu za pristup.
17. Opcija prelaska na aktívne pretraživače
18. Kod postupaka koje možemo da aktiviramo koristeći prečice na tastaturi ispis kombinacije tastera u ekranskom savetu (npr. kombinacija tastera [Alt W] za prebacivanje na aktívne pretraživače)
19. Dugmad sa prečicama za izvođenje postupaka

2.2 Pretraživač

U pretraživaču COBISS Lib objedinjeni su elementi pretraživača i radnog prostora. Spisak pronadjenih zapisa predstavlja radni prostor za izabrani sadržinski sklop i omogućava izvođenje postupaka koje možemo da izvodimo sa izabranim zapisima u tom sklopu.

Pretraživač nudi sledeće opcije:

The screenshot shows the COBISS Lib search interface. The top navigation bar includes links for PREV, GDK, KART, LOOK, VRAČ, BAKC, ODD, and NEČL. The main search area has fields for 'Kontrolna tabla' (set to 'Grada'), 'Polje 996/997' (highlighted with a red circle 1), and 'Član' (highlighted with a red circle 1). Below this is a search bar for 'Inventarski broj (f) ili komandno pretraživanje ili ključne reči' (highlighted with a red circle 2). The search criteria section contains dropdowns for 'Polje 996/997' (highlighted with a red circle 4), 'Status (q)' (highlighted with a red circle 5), 'NOT' (highlighted with a red circle 6), date range 'Od: 01.10.2019' to 'Do: 01.10.2023' (highlighted with a red circle 7), and 'Bibliografski zapis' (highlighted with a red circle 8) and 'Autor - osoba' (highlighted with a red circle 9). To the right are various buttons: 'Dodaj' (highlighted with a red circle 11), 'Uredi' (highlighted with a red circle 12), 'Pregledaj' (highlighted with a red circle 13), 'Moji upiti' (highlighted with a red circle 15), 'Sortiranje' (highlighted with a red circle 14), and 'Broj pogodaka: 157' (highlighted with a red circle 26). The results table lists 157 records, each with columns for 'T. br.', 'Indikator ...', 'Svi elementi ...', 'Inventarski ...', 'Datum inv...', 'Status (q)', 'Datum sta...', 'Stepen do...', 'Način nab...', 'Dobavljač...', 'Cena (3)', 'Oznaka fi...', and 'Oznaka p...'. The first few records are: 90 (2 - Postavka p, IOK\u821.09Ca, 01080667, 08.05.2023, 4 - u reviziji, 12.05.2023, 4 - ograničen, a - kupovina, AVRORA), 91 (2 - Postavka p, IOK\u821.163, 01019001, 08.03.2021, 12.03.2021, c - poklon, BRALEC, EUR 10,00), 92 (2 - Postavka p, IOK\u821.163, 01019002, 08.03.2021, 12.03.2021, c - poklon, BRALEC, EUR 10,00), 93 (2 - Postavka p, IPKŠ\ML\u82*, 01028839, 01.07.2021, 09.07.2021, 4 - ograničen, c - poklon, BRALEC, EUR 5,00), 94 (2 - Postavka p, IRa\u821.163, 01052951, 29.04.2022, 06.05.2022, c - poklon, BRALEC, EUR 5,00), 95 (2 - Postavka p, IRa\u821.163, 01052952, 29.04.2022, 06.05.2022, c - poklon, BRALEC, EUR 5,00), 96 (2 - Postavka p, IRa\u821.163, 01052954, 29.04.2022, 06.05.2022, c - poklon, RRAFIC, EUR 5,00). At the bottom are buttons for 'Kopiraj iz drugog polja', 'Inventariši', 'Pripremi novi model', 'Poveži sveske', 'Razveži sveske', 'Izbriši polje', 'Dodaj primljenu svesku u novosti', 'Pokaži polje u formatu COMARC', 'Izbriši polje 996 nastalo u postupku nabavke', 'Umožni polje 996/997', 'Ispisi nalepnice', 'Upiši napomenu za pozajmicu', 'Formiraj komplet', 'Pokaži transakcije' (highlighted with a red circle 27).

Pretraživač u sadržinskom sklopu Polje 996/997 u aplikaciji COBISS Lib

1. Jezički sa nazivom sadržinskog sklopa u kojem smo pretraživali podatke od poslednje prijave u COBISS Lib (na slici je aktiviran pretraživač sadržinskog sklopa **Polje 996/997**)
2. Polje za pretraživanje po ključu (npr. po inventarskom broju u pretraživaču **Polje 996/997**), ključnim rečima ili pretraživanje upisom zahteva za pretraživanje (komandno pretraživanje) je izvodljivo u skloporima **Grada**, **Polje 996/997** i **Bibliografski zapis**.
3. Dugme za ispis spiska prefiksa i sufiksa za pretraživanje i opis opcije ograničavanja i skeniranja
4. Padajući spisak sa nazivom sadržinskog sklopa ako je u pretraživaču omogućeno pretraživanje po više sklopova istovremeno
5. Padajući spisak za izbor polja za pretraživanje
6. Padajući spisak za izbor operatora EMPTY, NOT ili NOTEMPTY
7. Polja za unos zahteva za pretraživanje
8. Dugme za izvođenje pretraživanja Ako ne unesemo zahtev za pretraživanje, klikom na dugme potražimo sve zapise u izabranom sadržinskom sklopu.
9. Dugme za pregled pojmoveva
10. Dugme za uklanjanje polja za pretraživanje
11. Dugme za dodavanje dodatnog polja za pretraživanje
12. Dugme za brisanje celog upisanog zahteva za pretraživanje
13. Dugme za ponavljanje poslednjeg potraživanja
14. Padajući spisak za izbor podataka po kojem rezultati pretraživanja treba da se sortiraju Možemo da odredimo opadajući ili rastući način sortiranja.
15. Padajući spisak za izbor sačuvanih upita
16. Dugme za pristup uređivanju sačuvanih upita
17. Dugme za čuvanje upita
18. Dugme za uređivanje i izbor prikaza rezultata pretraživanja
19. Dugme za dodavanje zapisa u prečice
20. Dugme za učitavanje sledećih 100 zapisa (podrazumevano se ispisuje samo prvih 20 zapisa)
21. Dugme za otvaranje **pregledača zapisu**, pri čemu prethodno moramo da označimo jedan ili više pronađenih zapisa
22. Dugme za otvaranje **editora zapisu**, pri čemu moramo prethodno da označimo jedan rezultat
23. Dugme za dodatne opcije, pri čemu prethodno treba označiti jedan ili više pronađenih rezultata: izvoz u datoteku u .txt formatu, štampanje ili slanje na destinacije, dodavanje u red za ispis i novi učitavanje zapisu iz baze podataka (osvežavanje)
24. Polje za označavanje rezultata
25. Polje za označavanje/uklanjanje oznake svih učitanih rezultata
26. Ispis broja pronađenih rezultata
27. Dugmad za izvođenje postupaka
28. Opcija prikaza aktivnih, odnosno otvorenih pretraživača

Ako je u sadržinskom sklopu aktivan postupak za dodavanje novog zapisu, prikazuje se i dugme **Dodaj** , i to ispred dugmeta **Uredi** . U pretraživaču sadržinskog sklopa **Grada** na raspolažanju je i dugme **Precizni zapis** za preuzimanje zapisu iz uzajamne baze podataka.

Q Označavanje željenog obima rezultata

Ako želimo da označimo samo određeni obim rezultata (npr. rezultate kod zaporednih brojeva od 8. do 15. mesta), to ćemo učiniti tako što:

– prvo pritisnemo i držeći taster **<Ctrl>** kliknemo na red sa rezultatom u pretraživaču koji treba kao prvi da bude obuhvaćen u obimu koji želimo da označimo; – potom pritisnemo i držeći taster **<Shift>** kliknemo na red sa rezultatom u pretraživaču koji u našem izabranom obimu treba da bude označen kao poslednji.

△ Učitavanje zapisu u pretraživač

Novi zapis ili zapis kojim smo izvodili postupke učitava se na vrh rezultata pretraživača, dakle, kao prvi rezultat u pretraživaču. U isto vreme dodatni zapis se označava, a program nas premešta na taj rezultat u pretraživaču.

△ Pretraživanje po istim poljima za pretraživanje

Prilikom pretraživanja po istim poljima za pretraživanje u poljima za pretraživanje uvažava se operator OR ako sva ista polja za pretraživanje imaju izabran dodatni operator =. Inače se između istih polja za pretraživanje uvažava operator AND.

2.3 Editor

Delovi i opcije editora su:

Član

1. Red s naslovom editora s nazivom sadržinskog sklopa

2. Dugme za izvođenje postupaka kod izabranog zapisa

3. Naziv podatka (ako je unos podatka obavezan, naziv podatka označen je asteriskom) *

4. Vrednost podatka koju unosimo upisivanjem u polja za unos ili prozore za unos vrednosti, izborom sa padajućih spiskova ili šifarnika, označavanjem polja za potvrđivanje itd.

5. Opcija za uspostavljanje, pregled i brisanje relacije tog zapisa sa drugim zapisima

6. Sadržani zapisi s opcijom dodavanja, uređivanja, brisanja i pregledanja

7. Dugmad za izvođenje postupaka kod izabranog zapisa

8. Dugme **U redu** za čuvanje zapisa

9. Dugme **Otkazi** za izlazak iz editora bez čuvanja promena u zapisu

Editor podataka o članu

1. Red s naslovom editora s nazivom sadržinskog sklopa
2. Jezički editora
3. Naziv podatka (ako je unos podatka obavezan, naziv podatka označen je asteriskom) *
4. Vrednost podatka koju unosimo upisivanjem u polja za unos ili prozore za unos vrednosti, izborom sa padajućih spiskova ili šifarnika, označavanjem polja za potvrđivanje itd.
5. Opcija za uspostavljanje, pregled i brisanje relacije tog zapisa sa drugim zapisima
6. Sadržani zapisi s opcijom dodavanja, uređivanja, brisanja i pregledanja
7. Dugmad za izvođenje postupaka kod izabranog zapisa
8. Dugme **U redu** za čuvanje zapisa
9. Dugme **Otkazi** za izlazak iz editora bez čuvanja promena u zapisu

2.4 Pregledač

Pregledač COBISS Lib omogućava pregledanje zapisa i učitavanje izabranih zapisa u aktivni pretraživač, prečice ili istoriju.

Delovi i opcije pregledača su:

Pregledanje - Građa: redni br. 2

1. Red s naslovom koji prikazuje naziv sadržinskog sklopa

2. Dugmad za pomeranje po zapisima: **Nazad**, **Napred**, **Prethodni** i **Sledeći**

3. Ispis podataka za izabrani zapis

4. Dugmad za pomeranje po zapisima: **Polja 996/997 (1)**

5. Dugme **Izaberi**

6. Dugme **Pokaži**

7. Dugme **Dodaj u prečice**

8. Dugme **U istoriju**

9. Dugme **Zatvori**

Pregledač izabranog zapisa

1. Red s naslovom koji prikazuje naziv sadržinskog sklopa
2. Dugmad za pomeranje po zapisima: **Nazad**, **Napred**, **Prethodni** i **Sledeći**
3. Ispis podataka za izabrani zapis

4. Povezani zapisi
5. Dugme **Izberi** koje učitava izabrani zapis u aktivni pretraživač
6. Dugme **Pokaži** koje otvara pregledač za izabrani povezani zapis
7. Dugme **Dodaj u prečice** kojim se izabrani zapis dodaje u prečice
8. Dugme **U istoriju** koje izabranu zapis dodaje u istoriju

U aktivne pretraživače možemo istovremeno da učitavamo samo zapise iz istog sadržinskog sklopa. Ako u povezanim zapisima umesto pojedinačnog zapisa označimo naziv povezanog sadržinskog sklopa i potom kliknemo na dugme **Izberi**, otvorice se novi prozor sa tabelom zapisa u povezanim sadržinskim sklopcima. Opcije u tom prozoru su iste kao i one koje omogućava [pretraživač](#) u delu u kojem se ispisuje rezultat pretraživanja.

2.5 Segment Ispisi

Segment **Ispisi** je postavljen na isti nivo kao i ostali segmenti aplikacije COBISS Lib.

U glavnom prozoru ovog segmenta opcije su postavljene po jezičima:

Ispisi u aplikaciji COBISS Lib

Dostupni su jezičci sa sledećim opcijama:

1. Omiljeni ispisi (jezičak **Omiljeni**) na kojem možemo da izaberemo jedan od svojih omiljenih ispisa ili omiljenih ispisa na nivou biblioteke
2. Svi ispisi (jezičak **Ispisi**) na kojem možemo da izaberemo sistemske i korisničke definicije ispisa
3. **Bibliografije** gde možemo da pripremamo ispise u ovoj oblasti
4. **Varijable** koji omogućava uvid u varijable (sistemske i korisničke definicije) i njihovo uređivanje
5. **Sortiranja** koji će omogućavati uvid u sortiranja i njihovo uređivanje (ova opcija nije još realizovana)
6. **Izvoz podataka** koji pored izvoza podataka omogućava i uvid u izvezene podatke

Za upotrebu ove funkcionalnosti nije potrebna privilegija za rad u segmentu **Ispisi**.

Nakon klika na naziv pojedinačne grupe ispisa, varijabli itd. otvara se nov prozor u kojem možemo da izaberemo postupak koji pojedinačna funkcionalnost omogućava. Možemo da označimo npr. ispis kojim želimo nešto da izvedemo (7). Postupak potom izvodimo klikom na odgovarajuće dugme (8); npr. na dugme **Pripremi ispis** za izvođenje pripreme ispisa.

2.6 Istorija

Klikom na dugme otvara se prozor **Istorija** koji omogućava uvid u zapise kojim smo u svom radu izvodili postupke.

△ Broj zapisa u istoriji

U istoriji se čuva najviše 500 zapisa kojim smo izvodili aktivnosti u svom radu. Kada se to ograničenje dostigne, iz istorije se automatski brišu zapisi koji su u istoriju prvi dodati.

2.7 Prečice

U svom radu zapise iz različitih sadržinskih sklopova koje često koristimo možemo da dodamo u prečice. Njima pristupamo klikom na dugme . Zapise u prečice možemo da dodamo izborom zapisa u rezultatima pretraživanja u pretraživaču i iz pregledača.

? **Ograničenje broja prečice**

Najveći broj sačuvanih prečica je 100. Kada se ova granica dostigne, zapisi se više ne dodaju u prečice. U ovom slučaju iz prečica treba da se izbrišu zapisi koje više često ne koristimo u svom radu.

3 Posebni prozori

3.1 Prozor Kartica

U prozoru **Kartica** izvodimo postupke evidentiranja grade kod člana i odeljenja, a možemo da pristupimo editoru podataka o članu i lokalnom fondu grade biblioteke. Ovaj prozor zamenio je prozor **Grada domaće biblioteke** u COBISS3.

T. br.	Grada	Ostali podaci	Podaci o pozajmici	Producenja
1	Čudežnost besed=Magia słów=The magic of words : bibliopreventiva = biblioprewery Burkeljca, Sabina (urednik); Vesel, Katja (fotograf) knjige slovenački 2010 COBISS.SI-ID: 250919680	Inventarski br.: 00707770 SG=OK 02 MEDNARODNA ...	Datum statusa: Istek: Br. dana kašnjenja:	19.10.2023 09.11.2023 128d
2	The sorcerer's apprentice : Evald Flisar Flisar, Evald knjige - beletristika engleski 2012 COBISS.SI-ID: 1100860990	Inventarski br.: 00766066 SG=OK 821.163.6-1/-9=tuj FLISAR, E.	Datum statusa: Istek: Br. dana kašnjenja:	19.10.2023 09.11.2023 128d
3	Šala Kundera, Milan knjige - beletristika slovenački 1969 COBISS.SI-ID: 2271489	Inventarski br.: 41054163 SG=OK 821.31/-32 KUNDERA, M.	Datum statusa: Istek:	04.04.2024 25.04.2024
4	Retrospektiva : drugi primer inšpektorja Vrenka Demšar, Avgust knjige - beletristika slovenački 2008 COBISS.SI-ID: 232420864	Inventarski br.: 00630799 SG=OK D 821.163.6-312.4 DEMŠAR, A.	Datum statusa: Istek:	04.04.2024 25.04.2024

Prozor Kartica - jezičak Pozajmica

Funkcionalnosti prozora **Kartica** su:

- Informacija o članu, odnosno odeljenju za koje smo otvorili evidenciju grade
- Padajući spisak za izbor postupka koji ćemo izvesti s gradom (npr. pozajmica, vraćanje, rezervacija...)
- Dugme za otvaranje kataloga biblioteke u COBISS+
- Dugme za otvaranje pretraživača fonda grade za pozajmicu Pronadenu građu na osnovu izbora možemo da pozajmimo, rezervišemo itd.
- Ako postoje prečice na tastaturi za taj postupak, na dugmadi za izbor postupaka u ekranskom savetu prikaz kombinacije tastera prečice na tastaturi
- Opcija prikaza grade svih odeljenja (u bibliotecu s odeljenjima)
- Dugme za promenu odeljenja biblioteke (u bibliotekama s odeljenjima)
- Jezički grade evidentirane kod člana (po statusima grade) Uvek se vide jezički **Sva grada** i **Pozajmica**, a drugi jezički se vide samo kada je kod člana evidentirana građa s pojedinačnim statusom inventari ili izvori na internetu.
- Dugmad za postupke koje možemo da izvodimo evidentiranim gradom na osnovu izbora na spisku (npr. produženje roka pozajmice, pozajmica rezervisanog slobodnog primerka) Postupci su različiti u zavisnosti od izabranog jezička
- Padajući spisak za promenu prikaza evidentirane grade (npr. grade koja je evidentirana na tekući dan)
- Dugme za pripremu i štampanje ili slanje reversa
- Opcija označavanja grade na kojoj želimo da izvedemo postupak
- Glavni deo prozora sa podacima o evidentiranoj građi
- Postupci koje možemo da izvodimo sa evidentiranim gradom (pre toga označimo primerak kod kojeg želimo da izvedemo postupak)
- Podaci o članu odakle možemo da predemo u editor člana ili izvodimo pojedinačne metode za izabranog člana (npr. uvid u transakcije kod člana)

Q Pristup postupcima s gradom

Postupke koje možemo da izvodimo sa gradom možemo da izaberemo sa padajućeg spiska; v. br. 4 na gornjoj slici.

Izvođenje pojedinačnih postupaka u prozoru **Kartica** možemo da aktiviramo prečicama na tastaturi, tako npr. kombinacijom tastera **<Alt + I>** aktiviramo postupak pozajmice van biblioteke.

Klikom na naziv pojedinačnog jezička na padajućem spisku aktivira se postupak koji na tom jezičku možemo da izvedemo, tako npr. klik na naziv jezička **Pozajmica** aktivira postupak **Pozajmi van biblioteke**, klik na naziv jezička **Vraćanje** aktivira postupak **Vrati/Briši...**

3.2 Izvoz podataka

Funkciji za izvoz podataka pristupamo u segmentu **Ispisi** na jezičku **Izvoz podataka**. Na ovom jezičku možemo da pristupimo i datotekama sa izvezenim podacima.

⚠ Pristup izvozu podataka

Za upotrebu ove funkcionalnosti nije neophodna privilegija za rad u segmentu **Ispisi**.

Glavni prozor **Izvoz podataka** ima oblik duplog prozora gde u levom prozoru izaberemo podatke za koje želimo izvoz podataka, a možemo da izaberemo i opciju pripreme upita ili filtera. Nakon klika na opciju **Dodataj** ili **Dodataj sve** podaci koje ćemo izvesti prelaze u desni prozor.

Funkcionalnosti u prozoru za izvoz podataka su sledeće:

Izvoženje podataka - Polje 996/997

The screenshot shows the 'Izvoženje podataka - Polje 996/997' window. At the top, there's a tree view of filters: RG (Pozajmljeno/rezervisano (Rezervacija grude)), followed by several 'Član' (Person) categories: Član (Partner), Član (Osoba za kontakt), Član (Odeljenje za kontakt), Član (Član), and Član (Odeljenje). Below the filters are two main sections: 'Neizabrano - Polje 996/997' on the left and 'Izabrano' on the right. The 'Neizabrano' section contains fields like 'ABC i drugo - 1. deo (dla)', 'ABC i drugo - 2. deo (d\5)', 'Br. za poz. (9)', 'Cena (3)', 'COBISS.SI-ID' (with a red circle containing '2'), 'Datum otpisa godišta', 'Datum statusa (t)', and 'Dokumentacija'. The 'Izabrano' section lists selected fields: 'Autor (Polje 996/997)' (with a red circle containing '5'), 'Datum inventaris. (o) (Polje 996/997)', 'Godina izdavanja (Polje 996/997)', 'Naslov (Polje 996/997)' (with a red circle containing '6'), 'Izdavač (Grada)', 'Bibliografski nivo (Bibliografski zapis)', and 'ISBN (Bibliografski zapis)'. At the bottom are buttons: 'Dodaj sve' (with a red circle containing '4'), 'Dodaj >', '< Ukloni' (with a red circle containing '5'), '<< Ukloni sve', 'Izvezi' (with a red circle containing '7'), 'Dodaj potpolna', 'Korisni. atributi', 'Pretraži' (with a red circle containing '10'), 'Pohrani', and 'Izlaz' (with a red circle containing '11').

Prozor Izvoz podataka

1. Izabrani sadržinski sklop
2. Podaci sadržinskog sklopa gde klikom na naziv podatka označimo one koje želimo da uključimo u izvoz
3. Dugme za formiranje upita ili filtra
4. Dugmad za dodavanje podataka u izvoz
5. Dugmad za uklanjanje podataka iz izvoza
6. Podaci koje smo izabrali za izvoz
7. Dugme za pokretanje izvoza podataka
8. Dugme za dodavanje potpolna
9. Dugme za uključivanje korisnički definisanih atributa
10. Dugme za izvođenje pretraživanja
11. Dugme za čuvanje definicije izvoza podataka

3.3 Pretraživač Katalog

U COBISS Lib za potrebe pretraživanja grade koristimo katalog biblioteke u COBISS+. Nakon izbora opcije **COBISS+** (npr. u prozoru **Kartica**) otvara se katalog u COBISS+ za lokalnu bazu podataka u koju smo prijavljeni. U slučaju biblioteke s odeljenjima otvara se katalog za odeljenje u koje smo prijavljeni u COBISS Lib.

Q Rezervacija grude

Ako gradu želimo da rezervišemo na osnovu izbora iz kataloga COBISS+, rezervišemo je tako što pregledamo detaljne podatke o fondu i odатle prekopiramo inventarski broj grude koju želimo da rezervišemo.

Za potrebe pretraživanja grude po fondu, koji biblioteka ima na raspolaganju za pozajmicu, iz prozora **Kartica** člana ili odeljenja klikom na dugme **Katalog** omogućen je pristup pretraživaču grude. Po fondu grade pretražujemo na isti način kao što pretražujemo gradu u **pretraživaču Polje 996/997**.

U pronađenim primercima grude možemo da označimo jedan ili više primeraka i izvedemo sledeće postupke:

- pozajmica van biblioteke
- rezervacija
- pozajmica za čitaonicu
- rezervacija za čitaonicu
- uvid u stanje izabranog primerka

Q Pretraživanje korišćenjem pametnog reda

U prvom polju za pretraživanje pretraživača **Katalog** u polju *Inventarski broj (f)* ili komandno pretraživanje ili ključne reči možemo da pretražujemo po fondu grude upisom inventarskog broja, autora ili naslova grude.

3.4 Prozor Kalendar u modelu izlaženja

U COBISS Lib prozor za uređivanje datuma prijema sveski razlikuje se od prozora **Kalendar izlaženja** u COBISS3. Razlike su sledeće:

- pogled u kalendaru je uvek na dnevnom nivou;
- očekivane sveske su označene zelenom bojom;
- spojene sveske su označene žutom bojom;
- datumi kada sveske ne izlaze nisu označeni;
- spajanje sveski u dvobroje ili trobroje izvodi se samo prilikom kontrole dotoka i ne više u kalendaru;
- kada je sveska izdata, odnosno kada sveska ne izlazi može se odrediti na pojedinačni datum ili dan u sedmici;
- može se označiti da publikacija ne izlazi tokom praznika.

2024

1 Učestalost izlaženja: Prva sveska očekuje se: 01.01.2024 - Model važi do: 01.01.2025

Izdato: Dodaj **2**

Nije izdato: Dodaj

Izaberi Sedmica u mesečnom rasporedu: Dan u sedmici: svaki nedjelja

Izaberi Datum: 01.01.2024

Izaberi Datum: 02.01.2024

Izaberi Datum: 08.02.2024

Izaberi Datum: 25.06.2024

3

4 Dodaj praznike u "Nije izdato" U redu Otkaži

januar							februar							mart						
pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned	pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned	pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	1	2	3	4	5	6	7
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	12	13	14	15	16	17	18
29	30	31					19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	

april							maj							jun						
pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned	pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned	pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	1	2	3	4	5	6	7
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	13	14	15	16	17	18	19
29	30						20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		

jul							avgust							septembar						
pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned	pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned	pon	utor	sre	čet	pet	sub	ned
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	1	2	3	4	5	6	7
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	12	13	14	15	16	17	18
29	30	31					19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	

Prozor Kalendar u modelu izlaženja

1. Podaci o učestalosti i periodu izlaženja
2. Određivanje izlaska sveske, prevašodno kod učestalosti *nije poznato, neodređeno, drugo*
3. Određivanje kada sveska nije izdata
4. Određivanje da publikacija ne izlazi tokom praznika

4 Segment Podešavanja i administracija

U segmentu **Podešavanja i administracija** dostupne su funkcionalnosti segmenta [COBISS3/Upravljanje aplikacijama](#) i funkcionalnosti koje se u COBISS3 nalaze kod opcije [Sistem](#).

U ovom segmentu dostupna je i opcija za [podešavanje prečica na tastaturi za izvođenje postupaka](#).

⚠ Pristup segmentu Podešavanja i administracija

Pristup segmentu omogućen je svim korisnicima, ali za izvođenje pojedinačnih postupaka (npr. uređivanje podataka o partnerima) potrebne su **posebne privilegije**.

U segmentu **Podešavanja i administracija** uređujemo podešavanja za sledeće sadržinske sklopove:

- Domaća biblioteka
- Partner
- Kontakt
- Korisnici sistema
- Podešavanja
- Pregled obrada podataka o ličnosti (ZZPL)
- Poruke
- Server

Omogućeno je i pretraživanje po bazi podataka COLIB.

4.1 Podešavanje prečica na tastaturi za izvođenje postupaka

Da bismo ubrzali rad u COBISS Lib, za unapred određene postupke koje najčešće izvodimo možemo da podesimo i aktiviramo tastere za brzi pristup izvođenju ovih postupaka. Tastere sami dodajemo i dajemo im naziv; vezani su za korisničko ime.

Postupak

1. U sklopu **Podešavanja** izaberemo postupak **Podesi prečice za postupke**.
Otvara se prozor **Editor prečica do postupaka**.
2. Nakon klika na dugme **Dodaj** otvara se prozor za podešavanje prečica na tastaturi.
Mišem označimo postupak za koji želimo da podesimo prečicu. Za svaku prečicu na levoj strani prozora **Oznaka postupka** upišemo naziv tipke od najviše četiri slova ili brojeva za prečicu do postupka, a kod opcije **Aktivnost** klikom u prozoru za potvrđivanje označimo da li će prečica biti aktivna ili ne.
3. Podešavanja sačuvamo klikom na dugme **U redu**.
Vratimo se u prozor **Editor prečica do postupaka**.
4. Nakon klika na dugme **Izlaz** dugme sa unapred određenom ikonom i upisanim nazivom dodaće se ispod reda sa naslovom aplikacije COBISS Lib.

Možemo da uredimo i redosled dugmadi ili da ih izbrišemo. Ove opcije su dostupne u komandnom redu prozora **Editor prečica do postupaka**.

⚠ Prečice na tastaturi za promenu odeljenja i otvaranje prozora GDB

U COBISS Lib promena odeljenja biblioteke uredena je u obliku dugmeta u redu sa naslovom prozora aplikacije, a metoda **Grada domaće biblioteke** zamenjena je metodom **Kartica**. Stoga za ova dva postupka podešavanje prečica na tastaturi u COBISS Lib nije podržano, a obe prečice na tastaturi, ukoliko smo ih podesili u COBISS3, biće povućene u COBISS Lib nakon čuvanja podešavanja prečica.

5 Saveti za rad u COBISS Lib

OBLAST RADA	SAVETI
Podešavanje veličine prikaza u interfejsu	Veličinu prikaza uredujemo opcijom Povećaj , odnosno Zoom u internet pregledaču.
Sakrivanje naziva segmenata	Klikom na ikonu možemo da sakrijemo segmente programa. Tako povećavamo radni prostor. Ako ponovo kliknemo na ovu ikonu, segmenti se ponovo prikazuju.
Prikaz prostora sa otvorenim pretraživačima – radni prostor	U COBISS Lib radni prostor je zamenjen funkcionalnostima pretraživača u COBISS Lib. Zapisi sa kojim izvodimo postupke učitavaju se u deo pretraživača sa prikazanim rezultatima pretraživanja. Pritom se otvara onoliko pretraživača koliko ima sadržinskih sklopova s kojim smo izvodili postupke u COBISS Lib. To znači da su zapisi s kojim smo radili raspoređeni po pojedinačnim pretraživačima. Tim pretraživačima pristupamo klikom na ikonu .
Podešavanje dugmadi za pojedinačne postupke	Za neke od najčešće izvedenih funkcionalnosti u segmentu Podešavanja i administracija u sadržinskom sklopu 6 – Podešavanja postupkom Podesi prečice za postupke možemo da podesimo dugmad koja se postavljaju ispod reda sa naslovom COBISS Lib. Dugmad se vidi u svim segmentima.
Označavanje prostora zapisa u pretraživaču, pregledaču	Prvo pritisnemo i držimo tipku <Ctrl> i kliknemo na red sa rezultatom u pretraživaču, odnosno zapisom u pregledaču koji kao prvi treba da bude obuhvaćen u obimu koji želimo da označimo; potom pritisnemo i držimo tipku <Shift> i kliknemo na red sa rezultatom, odnosno zapisom koji kao poslednji treba da bude označen u izabranom obimu.
Povezani zapisi	Povezane zapise (npr. u pretraživaču) možemo da pregledamo klikom na dugme koje otvara pregledač izabranog zapisa. U donjem delu prozora prikazani su povezani zapisi koje možemo da pregledamo, učitamo, sačuvamo u omiljene ili dodamo u istoriju.
Preuzimanje zapisa	Prilikom preuzimanja zapisa za potrebe uređivanja ograničenog skupa podataka (na novom jezičku internet pregledača) automatski se otvara aplikacija COBISS Cat gde je ponudena opcija Uređivanje ograničenog skupa bibliografskih podataka . Podatke možemo da uredimo i sačuvamo. Potom jezičak internet pregledača zatvorimo, jer se COBISS Cat za svako preuzimanje zapisu otvara na novom jezičku internet pregledača. Za briži pristup opciji za preuzimanje zapisa, u pretraživaču Grada dodato je dugme Preuzmi zapis za izvođenje ovog postupka.
Grada domaće biblioteke	Postupak Član / Grada domaće biblioteke iz COBISS3 u COBISS Lib zamenjen je postupkom Kartica .
Katalog u pozajmici	U COBISS Lib ova opcija je zamenjena opcijom Katalog . Ova opcija je dostupna u prozoru Kartica gde je na raspolaganju i dugme COBISS+ koje otvara katalog biblioteke u COBISS+.
Segment Podešavanja i administracija	U ovom segmentu dostupne su funkcionalnosti segmenta COBISS3/Upravljanje aplikacijama i funkcionalnosti koje se u COBISS3 nalaze kod opcije Sistem .
Izvoz podataka	Funkcionalnost Izvoz podataka nalazi se u segmentu Ispisi na jezičku Izvoz podataka . Izvezenim datotekama i u COBISS Lib možemo da pristupimo opcijom Datoteke sa izvezenim podacima koja je na raspolaganju na ovom jezičku. Datoteke se čuvaju samo 7 dana od nastanka, a potom se brišu.
Datoteke s izvezenim podacima	Kod opcije Datoteke s izvezenim podacima koja se nalazi na jezičku Izvoz podataka dostupne su i datoteke sa ispismima koje smo pripremili i otvorili u pdf formatu. Datoteke se čuvaju samo 7 dana od nastanka, a potom se brišu.
Inventar	U COBISS Lib funkcionalnost pozajmice inventara izvodi se iz prozora Kartica izabranog člana, tako što u desnom delu tog prozora kod podataka o članu kliknemo na dugme Inventar . Podaci o inventaru vide se u prozoru Kartica na jezičku Inventar .
Teškoće sa štampanjem	U slučaju teškoča sa štampanjem (npr. nalepnica ili revers se ne štampaju), moramo da proverimo: <ul style="list-style-type: none"> – da li su logičke destinacije uredene (segment Podešavanja i administracija / sklop 6 – Podešavanja / Logičke destinacije) – da li je štampač lokalno ili mrežno priključen (proverite sa administratorom vaših uređaja) – da li je za potrebe štampanja na mrežnim štampačima ureden user (proverite sa administratorom vaših uređaja) – funkcionišanje servisa COBISS DGW (segment Podešavanja i administracija / sklop 9 – Server / Testiraj vezu sa COBISS DGW)

⚠ Korišćenje tastera **Nazad** i **Ponovo učitaj stranicu (Reload, F5)** u internet pregledaču prilikom rada u COBISS Lib

Funkcija **Nazad** i **Ponovo učitaj stranicu** ponovo učitavaju aplikaciju COBISS Lib i vraćaju nas na kontrolnu tablu, a sve nesačuvane promene time se gube. Stoga vam ne savetujemo da koristite ove dve funkcije. Takođe, moramo da vodimo računa o tome da COBISS Lib nije otvoren na više od jednog jezičku internet pregledača.

6 Spisak prečica na tastaturi (hot keys) za izvođenje nekih postupaka

Prečice na tastaturi (eng. *keyboard shortcuts*) možemo da koristimo u različitim delovima korisničkog interfejsa aplikacije COBISS Lib:

- u glavnom prozoru
- u pretraživačima
- u prozoru **Kartica**

i rade u kombinaciji sa tasterom **Alt**.

Kod postupaka gde je uključena ova opcija prečica na tastaturi ispisuje se u obliku ekranskog saveta kada se mišem postavimo na naziv postupka.

6.1 Prečice na tastaturi u glavnom prozoru COBISS Lib

Prečice na tastaturi funkcionišu bez obzira na izabrani segment, ali funkcionisanje je ograničeno na eventualne neophodne privilegije za izvođenje pojedinačnog postupka.

PREČICA NA TASTATURI (HOT KEYS)	POSTUPAK, METODA	NAPOMENA
<Alt + D>	Grada / Kontrola dotoka	
<Alt + G>	Polje 996/997 / Pregledaj	
<Alt + I>	Član / Kartica	
<Alt + S>	Član / Evidenciraj posetu	
<Alt + V>	Zauzeta grada / Vrati, briši	
<Alt + A>	Zauzeta grada/ Vrati sa zadrškom	
<Alt + M>	Mesto za obradu rezervacija / Praćenje i obrada rezervacija slobodne grade	
<Alt + P>	Mesta za preuzimanje građe / Pripremi građu za preuzimanje ili dostavljanje	
<Alt + N>	Račun / Podmiri potraživanje za nečlana	
<Alt + O>	Odeljenje	Promena odeljenja biblioteke; samo u bibliotekama sa pozajmicom organizovanom po odeljenjima
<Alt + C>	Stanje blagajne / Otvori fioku kase	
<Alt + K>	Grada / Katalog	
<Alt + H>	Grada / Preuzmi građu iz COBIB-a	
<Alt + B>	Odeljenje / Prenesi gradu (bibliobus)	
<Alt + W>	Aktivira opciju Aktivni pretraživači	

6.2 Prečice na tastaturi u pretraživačima

U svim pretraživačima pored prečica na tastaturi koje su dostupne u glavnom prozoru COBISS Lib omogućene su i prečice na tastaturi za sledeće postupke :

PREČICA NA TASTATURI (HOT KEY)	POSTUPAK, METODA	NAPOMENA
<Alt + U>	Uredi	
<Alt + J>	Pokaži	
<Alt + I>	Kartica	Bez izbora člana u pretraživaču Član – otvara se prozor Pretraživanje po ključu
<Alt + Q>	Kartica	Samo u pretraživaču Član gde se za izabranog člana otvara prozor Kartica

6.3 Prečice na tastaturi u prozoru Kartica

PREČICA NA TASTATURI (HOT KEY)	POSTUPAK, METODA	NAPOMENA
<Alt + I>	Pozajmi van biblioteke	
<Alt + V>	Vrati / Briši	
<Alt + A>	Zadrži	
<Alt + P>	Produži	
<Alt + R>	Rezerviši van biblioteke	
<Alt + K>	Katalog	
<Alt + G>	Pregledaj	
<Alt + C>	COMARC	
<Alt + D>	Revers	
<Alt + O>	Odeljenje	Promena odeljenja biblioteke; samo u bibliotekama sa pozajmicom organizovanom po odeljenjima
<Alt + E>	Uredi	Otvaranje editora Član za uređivanje podataka o članu
<Alt + X>	Blagajna	
<Alt + Q>	Inventar	Aktiviranje opcije evidentiranja postupaka sa inventarom kod izabranog člana
<Alt + N>	Napomena	
<Alt + L>	Grada svih odeljenja	Označi opciju prikaza građe svih odeljenja; samo u bibliotekama sa pozajmicom organizovanom po odeljenjima.
<Alt + S>	Pozajmi za čitaonicu	
<Alt + U>	Rezerviši za čitaonicu	

7 Početak rada u COBISS Lib

Funkcionalnosti aplikacije možemo da izvodimo kako u COBISS3 tako i u interfejsu COBISS Lib. To znači da će se sve promene napravljene u COBISS3 odmah videti i u COBISS Lib i obratno (npr. ažurirani podaci o fondu, promene u evidenciji o gradi člana...). U radu sa COBISS Lib uvažavaće se i podešavanja parametara koji su već uključeni u biblioteci za rad u COBISS3.

Postupci prilikom izvođenja funkcionalnosti u COBISS Lib slični su postupcima u COBISS3, a samo [interfejs](#) je drugačiji. To znači da u radu i dalje možemo da koristimo [korisničku dokumentaciju](#) koja je pripremljena za COBISS3. Prozori koji su potpuno novi (npr. prozor **Grada domaće biblioteke** koji je u COBISS Lib zamenjen prozorom **Kartica**), ukratko su predstavljeni u pogлавljju [Posebni prozori](#).

Za razliku od prelaska sa COBISS2 na COBISS3, poseban prelazak sa COBISS3 na COBISS Lib neće biti potreban, stoga otpadaju koraci kao što su:

- uspostavljanje okruženja za testiranje i prenos podataka
- kontrola pravilnosti prenetih podataka
- potvrđivanje pravilnosti prenetih podataka
- odluka o datumu izvođenja pravog prelaska
- itd.

To znači da odmah nakon instalacije možemo početi s radom u aplikaciji COBISS Lib. Sami možemo da izaberemo koje ćemo postupke prvo početi da izvodimo u COBISS Lib, a koje kasnije. Predlažemo vam da u COBISS Lib što pre počnete da izvodite funkcionalnosti koje najčešće koristite u svom radu.

Istovremeni rad u COBISS3 i COBISS Lib biće moguć još neko vreme.

U slučaju nepravilnog funkcionisanja ili nedostajuće funkcionalnosti obavestite nas o tome što pre na adresu e-pošte podpora@izum.si.